

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОСНОВИ БІЗНЕСУ ТА ЛІЦЕНЗУВАННЯ

Ступінь освіти	магістр
Освітня програма	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Тривалість викладання	II семестр 2021/2022 н.р.
Заняття:	
Лекції	3 години на тиждень
Практичні/лабораторні/тощо	3 години на тиждень
Мова викладання	українська

Передумови для вивчення (за потреби) _____

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua>

Інші додаткові ресурси:

Консультації:

Онлайн-консультації:

Інформація про викладача:

Пілова Дар'я Петрівна

доцент, кандидат економічних наук, доцент

Персональна сторінка: <https://pe.nmu.org.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi/pilova/pilova.php>

E-mail:

Pilova.D.P@nmu.one

1. Анотація до курсу

Підприємництво як одне з фундаментальних засад державницької політики полягає в реалізації конституційного права громадян на підприємницьку діяльність. Відповідно до статті 42 Конституції України кожен громадянин має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Насамперед, це право базується на свободі підприємницької діяльності, яка полягає в здійсненні на власний розсуд і ризик особою господарської діяльності, не забороненої законом, з метою одержання прибутку.

Водночас, конституційне право громадян на підприємницьку діяльність породжує і відповідні обов'язки по відношенню до інших учасників

господарських відносин. За Конституцією України використання будь-ким своєї власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі (стаття 41). Такі взаємовідносини передбачають дотримання певних правил поведінки як суб'єктів господарювання, так і державних органів, уповноважених здійснювати регулюючі та контролюючі функції, забезпечувати прозорість та конкурентоспроможність у сфері ринкових відносин.

Суттєвим важелем державного впливу на процес здійснення господарської діяльності є її ліцензування, що на законодавчому рівні врегульовує гарантоване Конституцією право на здійснення підприємницької діяльності, проте за умови отримання відповідної ліцензії.

Розвиток бізнесу, який буде позитивно впливати на соціально-економічну безпеку громадян, суспільства та держави, є одним із пріоритетів державної економічної політики в Україні.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування компетентностей щодо володіння методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо ведення бізнесу та ліцензування із здатністю спілкуватися державною мовою у професійній сфері.

Завдання курсу:

- знати основи організації бізнесу;
- вміти аналізувати фактори середовища бізнес-структури, які впливають на реалізацію бізнес-ідей;
- вміти обґрунтувати бізнес-ідеї;
- знати основи ліцензування підприємницької діяльності як засобу державного регулювання.

3. Результати навчання:

- розуміти основи організації бізнесу
- розуміти фактори середовища бізнес-структури, які впливають на реалізацію бізнес-ідей;
- обґрунтувати бізнес-ідеї;
- розуміти основи ліцензування підприємницької;
- визначати орган ліцензування та умови ліцензування господарської діяльності.

4. Структура курсу

Тема 1. Сутність, еволюція, функції бізнесу та підприємницької діяльності.

Сутнісні ознаки бізнесу і підприємництва.

Історичні передумови виникнення та розвитку підприємництва.

Елементи системи бізнесу.

Основні функції, принципи підприємницької діяльності та комплексна характеристика її сучасної сутності.

Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності.

Тема 2. Розробка концепції бізнесу.

Бізнес і конкуренція. Етапи створення власного бізнесу.

Елементи та джерела бізнес-ідей. Пошук ідей бізнесу.

Інформація для обґрунтування бізнес-ідей.

Особливості формування початкового (підприємницького) капіталу.

Тема 3. Ліцензування підприємницької діяльності як засіб державного регулювання.

Підприємницька діяльність та її обмеження.

Принципи державної політики у сфері ліцензування.

Спеціально уповноважений орган з питань ліцензування.

Принципи ліцензування певних видів господарської діяльності.

Рішення про видачу або відмову у видачі ліцензії.

Переоформлення ліцензії.

Анулювання ліцензії.

Тема 4. Ліцензування торговельної діяльності

Система державних органів та їх повноваження у сфері ліцензування торговельної діяльності в Україні.

Здійснення контролю за діяльністю ліцензіатів у сфері торговельної діяльності.

Тема 5. Патентний захист промислової власності

Поняття права інтелектуальної власності (відповідно до міжнародного та національного законодавства).

Законодавство України та міжнародне законодавство про інтелектуальну власність (міжнародні конвенції та законодавство України, що регулюють інтелектуальну/промислову власність).

Об'єкти права промислової власності (відповідно до міжнародного та національного законодавства: винаходи, ноу-хау, корисні моделі).

Суб'єкти права промислової власності (відповідно до міжнародного та національного законодавства: автори, власники та інші суб'єкти).

Критерії патентоспроможності в Україні: новизна, рівень винахідництва, промислова застосовність.

Тема 6. Торгові марки та їх захист

Торгова марка і товарний знак.

Маркування товарів у зарубіжних країнах.

Використання словесних позначень, заборонених до реєстрації як товарні знаки.

Чинник, які визначають вартість реєстрації торгової марки.

Терміни реєстрації торгової марки.

Перший етап захисту торгової марки.

Досудовий спосіб захисту торгової марки.

Судовий спосіб захисту торгової марки.

Захист торгової марки у кримінальному провадженні.
Адміністративний захист торгової марки.

Практичні заняття

1. Сутність, еволюція, функції бізнес у та підприємницької діяльності
2. Розробка концепції бізнесу.
3. Ліцензування підприємницької діяльності як засіб державного регулювання
4. Ліцензування торговельної діяльності
5. Патентний захист промислової власності
6. Торгові марки та їх захист

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Обов'язкова наявність у студентів на заняттях смартфона (планшет або ноутбук) з можливістю доступу до Інтернет через Wi-Fi або послугу оператора мобільного зв'язку.

Активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365.

Додатки MS TEAMS та MOODLE інстальовані на смартфон та/або ноутбук.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за дві контрольні роботи (кожна максимально оцінюється у 15 балів) та оцінок за роботу на семінарських/практичних заняттях (оцінюється 14 занять, участь у занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 5 балів). Отримані бали за колоквіуми та семінарські/практичні заняття додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

<p>Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)</p>	<p>Екзамен відбувається у формі письмового іспиту, екзаменаційні білети являють 20 тестових запитань, 1 відкрите запитання. Кожний тест має один правильний варіант відповіді. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 4 бали. Правильна відповідь на відкрите запитання оцінюється у 20 балів. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Максимальна кількість балів за екзамен: 100</p>
<p>Практичні / Семінарські заняття</p>	<p>Ділові ігри та панельні вправи, де відпрацьовуються навички індивідуальної та командної роботи. Розгляд та обговорення кейсів (відеокейсів). Розв'язання задач. Максимально оцінюються у 70 балів (14 занять×5 балів/заняття).</p>
<p>Колоквіуми</p>	<p>Охоплюють матеріали лекційного курсу. Містять тести та відкриті запитання. Максимально оцінюються у 30 балів (2 контрольні роботи×15балів/контрольна робота).</p>

6.3. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

10 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, 1 правильна відповідь оцінюється у 1 бал.

Відкрите питання – 1 правильна відповідь оцінюється в 5 балів, причому:

5 балів – відповідність еталону, наведення прикладів з додаткової літератури

4 бали – відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу.

3 бали – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії.

2 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

1 бал – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

6.4 Критерії оцінювання *ділових ігор* та *групових завдань* доводяться викладачем до відома здобувачів вищої освіти перед початком кожної ділової гри у вигляді правил та умов отримання оцінки. При цьому до уваги береться результат команди, злагодженість дій учасників, правильність виконання інструкцій, розподіл обов'язків між учасниками команди. У залежності від специфіки ділової гри зазначені умови можуть доповнюватися або змінюватися.

6.6. Критерії оцінювання *дискусій*:

5 балів: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела.

4 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань.

3 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

2 бали: залученість до дискусії викладачем, неуважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

1 бал: залученість до дискусії викладачем, небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Основи бізнесу та ліцензування» (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквиумів. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.6. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувача вищої освітним буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Основи бізнесу та ліцезування».

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Господарський кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р. зі змінами та доповненнями. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Закон України «Про ліцензування видів підприємницької діяльності» від 02.03.2015 зі змінами та доповненнями. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/222-19>
3. Закон України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 р. зі змінами та доповненнями. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
4. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» зі змінами та доповненнями. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
5. Закон України “Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні” від 21 грудня 2000 р. зі змінами та доповненнями. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2157-14>
6. Закон України «Про захист прав споживачів» 12.05.1991 р. зі змінами та доповненнями. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>
7. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» зі змінами та доповненнями. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
8. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» зі змінами та доповненнями. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
9. Добрава Н.В. Основи бізнесу: навчальний посібник / Добрава Н.В., Осипова М.М. – Одеса: Бондаренко М. О., 2018. – 305 с.
10. Мельников А.М. Основи організації бізнесу: навч. посіб. / за заг. ред. А.М. Мельникова [А.М. Мельников, О.А. Коваленко, Н.Б. Пундяк] – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 200 с.
11. Алієва-Барановська В. М. Глобальний бізнес : навч. посіб. / В. М. Алієва-Барановська. – К. : Ліра-К, 2013. – 560 с.
12. Калина А. В. Державна політика розвитку підприємництва в Україні / А. В. Калина. – К. : Патерик, 2014. – 498 с.
13. Lawrence J. Gitman, Carl, McDaniel, Amit Shah, Monique Reece, Linda Koffel, Bethann Talsma, and James C. Hyatt. Introduction to Business. OpenStax Introduction to Business, Introduction to Business. OpenStax CNX. Sep 18, 2018. – Режим доступу: <http://cnx.org/contents/4e09771fa8aa-40ce-9063-aa58cc24e77f@8.2>. – 1664 p.
14. Skripak, Stephen J. (2018). Fundamentals of Business, 2nd Edition, Blacksburg, VA: VT Publishing. <http://hdl.handle.net/10919/84848>. Licensed with CC BY-NC-SA 4.0 <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0>. – 384 p.